

LITERATUUR

Enige jaren geleden vestigde de toenmalige redacteur Kuiper in een artikel de aandacht op de functie van het CB; daarin wees hij er o.a. op, dat de amateur-malacoloog als het ware op een eiland leeft en met de vakliteratuur, vooral die uit de niet-malacologische tijdschriften, als regel geheel, of toch zeker voor een zeer groot deel, onbekend blijft. Hij betoogde, dat hier een taak lag voor de vakbioloog en dat het CB het aangewezen orgaan was om de aandacht te vestigen op belangrijke of interessante artikelen. Onlangs stuitte ik op genoemd artikel en ik besloot de rubriek LITERATUUR naast die betreffende BOEKBESPREKING een vaste plaats te geven in ons blad. Tot nu toe verschenen min of meer losse referaten over artikelen; vanaf dit nummer zullen deze bij elkaar in een rubriek worden geplaatst. Ditmaal wil ik Uw aandacht vragen voor publicaties van Bruun, Butot, Comfort, Hope MacPherson, Lange de Morretes, Loosjes, Rost en Soot Ryen. Overbodig er op te wijzen, dat bijdragen voor deze rubriek de redacteur altijd welkom zijn.

Bruun, A. F., 1955. New light on the biology of *Spirula*, a mesopelagic Cephalopod. Ess. Nat. Sc. Capt. Allan Hancock, Los Angeles, pp. 61-72, ill.

Bruun, de auteur van de belangrijke samenvatting van de gegevens omtrent het inktvisje *Spirula spirula* (Dana Report No. 24, 1943), heeft door het ter beschikking komen van meer materiaal kunnen constateren dat deze Cephalopode een mesopelagisch dier is. De temperatuur blijkt een zeer belangrijke factor te zijn; alle vangsten werden gedaan in delen van de zee, waar de temperatuur 10° C. of hoger is op 400 m diepte.

Butot, L. J. M., 1955. Duivelsklauwen, boksbeugels, schorpioenen of enterhaken (Een voorlopige samenvatting). Penggemar Alam Vol. 35, afl. 1-3, pp. 71-83, ill.

Een bijzonder interessant artikel van Butot verscheen in de Decemberaflevering van Penggemar Alam, de voortzetting van "De Tropische Natuur". De auteur heeft het prijzenswaardige initiatief genomen om te komen tot een serie van populaire, doch wetenschappelijk verantwoorde, artikelen over de mariene mollusken van de Indische archipel. Hij begint met een artikel over vertegenwoordigers van de Strombidae, n.l. die groepen van oudsher samengevat onder de naam *Pterocera*, nu geheten *Lambis*, Röding. Na een korte inleiding met biologische en historische gegevens geeft hij een tabel voor het determineren van de soorten. Deze tabel is zo belangrijk voor de leden van de NMV, dat ik deze in zijn geheel overneem ¹⁾:

1. Schelp met 7 of meer klauwen, de eindstandige klauwen recht of naar rechts gebogen *) (2)
- Schelp met 6 klauwen, de eindstandige klauwen scherp naar links gebogen subgenus *Harpago* (6)
2. Mondopening inwendig glad subgenus *Lambis* ss (3)
- Mondopening met plooien subgenus *Millepes* (7)
3. Top spits, de schouder op de laatste winding met zware knobbels (4)
- Top afgeplat, laatste winding glad of hoogstens met zwakke knobbels op een niet scherpe schouder *truncata* (Humphr.)
4. Mondrand naar binnen gebogen, klauwen zeer slank, mondopening helder oranje *crocata* (Link)
- Mondrand vlak uitgespreid, verdikt, mondopening bleek vleeskleurig (5)

1) Toestemming hiertoe werd van de betrokkenen verkregen. De enige wijziging, die aangebracht werd, is dat de auteursnamen toegevoegd zijn.

*) We houden de schelp met de mondopening naar ons toe en de top van ons af, zodat we in de mondopening kunnen zien.

5. Ter weerzijden van de suture een rij kleine, regelmatige knob-
bels, klauwen kort en recht sebae (Valenc. (Kiener))
- Geen knobbels langs de suture, klauwen langer, onregelmatig ge-
bogen lambis (L.)
6. Schelp klein, mondopening violet, columella met sterke witte
plooiën, 2e bovenste klauw nooit in verlengde van schelpas . . .
. arthritica (Röding)
- Schelp groot, mondopening rose-rood, zwakke plooiën diep in de
mondopening, 2e bovenste klauw bijna steeds in verlengde schelp-
as. (Er zijn dwergvormen) chiragra (L.)
7. Klauwen 7, meer of minder knobbelig (8)
- Klauwen 8 of meer, niet knobbelig (9)
8. Klauwen beslist knobbelig, bovenste klauw met basale lob . . .
. scorpius (L.)
- Klauwen nauwelijks knobbelig, bovenste klauw zonder lob . . .
. pseudoscorpio (Lam.)
9. Bovenste klauw gelobd of gedeeld (10)
- Bovenste klauw zonder lob, enkelvoudig, donkere lijn langs su-
ture millepeda (L.)
10. Er zijn 8 klauwen aan de mondrand, sterke plooiën in de mondope-
ning, de gezamenlijke windingen (spira) vormen een slank toren-
tje elongata (Swains.)
- Er zijn 10 klauwen aan de mondrand, zwakke plooiën in de mond-
opening, spira kort, gedrongen violacea (Swains.)

Hierna worden de soorten in het kort besproken; het slot wordt ge-
vormd door een samenvatting in het Engels en een literatuurlijst.
Daarna volgen drie platen.

Butot heeft ongetwijfeld veel malacologen en andere liefhebbers
een grote dienst bewezen met zijn voortreffelijk artikel.

Comfort, A., 1956. Mollusca in the alluvia of the River Siagne.
Journ. of Conch. Vol. 24, part 3, pp. 97-99.

Ik vestig hier even de aandacht op dit korte artikel omdat enkele leden destijds materiaal verzameld hebben in het aanspoelsel van deze Zuidfranse rivier. Comfort geeft een lange lijst van soorten en vestigt de aandacht op het terugvinden van Pleuracme (Renea) moutoni (Dup.), een soort bekend geworden van Grasse, waarvan geen exemplaren meer blijken te bestaan.

Hope MacPherson, J., 1955. Preliminary revision of the families Patellidae and Acmaeidae in Australia. Proc. R. Soc. Victoria, N.S., Vol. 67, part 2, pp. 229-256, ill.

Alleen de ingewijde kan beseffen, wat hier een werk verzet is. Hope MacPherson heeft niet alleen de synoniemie, oecologische, conchologische en andere gegevens verwerkt, maar ook onderzocht hij de weke delen en de radula's, terwijl van elke soort drie afbeeldingen gegeven worden, n.l. de schelp van boven en van opzij en radulatan-
den. Aan het eind van het artikel zijn 12 fotoplatten met afbeeldingen van radula's te vinden. Hij onderscheidt in het geheel 25 soorten en ondersoorten, als volgt verdeeld over de genera: Patellanax (3), Cellana (4), Patelloidea (6), Chiazacmea (6, waaronder 2 nieuw) en Notoacmea (6, waaronder 1 nieuw). Het is prettig te weten, dat er nu naast een monografie van de Zuidafrikaanse ook een van de Australische Patellidae (en Acmaeidae) is. Het ware te wensen, dat meer van dergelijke werken aan deze dikwijls lastige groepen gewijd werden.

Lange de Morretes, F., 1955. Novas espécies Brasileiras da familia Strophochelidae. Arq. Zool. Estado São Paulo, Vol. VIII, pp. 109-126, ill.

Dit artikel, dat beoogt de kennis betreffende de Braziliaanse landslakken van de familie Strophochelidae in betere banen te lei-

den, draagt helaas een tikkeltje het karakter van slordigheid, getuige o.a. het feit, dat de onderschriften van de vier (voortreffelijke) fotoplaten op ingenieuze wijze zo verwarrend mogelijk verwisseld zijn. De schrijver poneert een aantal nieuwe geslachten en stelt een nieuwe indeling van de familie voor. Deze groep, waarvan wij als regel Strophochilus oblongus als voornaamste vertegenwoordiger kennen, blijkt rijk aan interessante vormen te zijn. M.i. heeft de auteur misschien iets te weinig rekening gehouden met de weke delen.

Loosjes, F. E., 1956. Clausiliidae (Gastropoda, Pulmonata) from Western New Guinea. Zoöl. Mededel. Dl. XXXIV, No. 15, pp. 227-230, ill.

Tot op heden waren van Nieuw-Guinea geen Clausiliidae bekend. Bij de exploraties in Nederlands Nieuw-Guinea door leden van de staf van het Rijksmuseum van Natuurlijke Historie te Leiden werden exemplaren van Paraphaedusa minahassae in de omgeving van de Wisselmeren verzameld. Deze soort was alleen bekend van twee localiteiten op het noordelijk schiereiland van Celebes.

Rost, H., 1955. A report on the family Arcidae. Allan Hancock Pac. Exped. Vol. 20, Nr. 2, pp. 176-249, ill.

Een critische samenvatting van de Arcidae van het Oostelijk deel van de Stille Oceaan. In het geheel worden hier 25 soorten onderscheiden. Een serie voortreffelijke afbeeldingen, tekeningen zowel als foto's, verhogen de belangrijkheid van deze publicatie. Het onderzoek van de dieren, naast dat van de schalen, heeft aanzienlijk bijgedragen tot het verkregen resultaat.

Soot Ryen, T., 1955. A report on the family Mytilidae. Allan Hancock Pac. Exped. Vol. 20, Nr. 1, pp. 1-175, ill.

Een monografie geheel opgezet als de boven besprokene. Soot Ryen vond in dit uitgestrekte gebied in het geheel 47 vormen, waaronder 4 nog niet bekende.

A. C. van Bruggen